

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA NANE

KIKAO CHA NANE

3 FEBRUARI, 2010

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA NANE

KIKAO CHA NANE – TAREHE 3 FEBRUARI, 2010

I. MASWALI:

WAZIRI MKUU:

79. MHESHIMIWA JOHN PAUL LWANJI (MANYONI MAGHARIBI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Kwa kuwa, katika mpango wa kupeleka madaraka kwa wananchi (*Decentralization by Devolution*) Serikali iliahidi kuhamishia Mikoani na kwenye Halmashauri za Wilaya shughuli na miradi mbalimbali pamoja na rasilimali zinazohusika:-

- (a) Je, Serikali itakubaliana nami kuwa, katika kutekeleza hilo imefanikiwa kuhamisha rasilimali fedha na kushindwa kuhamisha rasilimali watu na kusababisha upungufu wa watumishi kwenye shule, zahanati n.k.;
- (b) Je, Serikali haioni kuwa, hali hiyo inakwamisha mpango mzima wa “D” by “D” kama vile mipango mingine mizuri ya maendeleo iliyowahi kukwama;
- (c) Je, ni hatua zipi za makusudi zinazochukuliwa katika kuoanisha rasilimali fedha na rasilimali watu katika Mpango wa “D” by “D” ili uende kadri ulivyokusudiwa.

WIZARA YA FEDHA NA UCHUMI:

80. MHESHIMIWA PAUL PETER KIMITI (SUMBAWANGA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Uchumi:- Kwa kuwa, hivi karibuni Rais wa China alitembelea Tanzania na kuahidi kuisaidia nchi yetu katika sekta mbalimbali:-

- (a) Je, ni maeneo yapi ambayo nchi hiyo imeahidi kusaidia na kwa kiwango gani;
- (b) Je, ni kweli kuwa wananchi wa China ambao wameaza kuingia nchini kwa wingi wana vibali vya kuishi na kufanya kazi wanazozifanya;
- (c) Je, dawa na vipodozi vingi vya Kichina vilivyoenea nchini vimefanyiwa uchunguzi na kujua athari zake kwa afya ya binadamu.

**81. MHESHIMIWA ATHUMANI SAID JANGUO
(KISARAWA):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Uchumi:- Kwa kuwa, Bima hutumiwa kwa kuweka tahadhari ya maisha au vyombo vinavyotumiwa na anayelipia Bima kama Magari, Majengo, Bima ya Maisha na Kinga ya ajira ili inapotokea ajali, kuungua, kuibiwa, kufa au kukosa ajira muathirika aweze kufidiwa; na kwa kuwa, Kampuni za Bima hufanya tathmini ya thamani kwa vitu vinavyowekewa Bima kisha kuweka viwango vya kulipia kila mwaka:-

(a) Je, kwa nini Kampuni za Bima zinashindwa kufidia kikamilifu hasara mara inapotokea ajali kabla ya kufanya tathmini mpya wakati thamani ya mali iliyowekewa Bima ilikwishakubaliwa na pande zote mbili tangu mwanzoni;

(b) Kwa kuwa, mara nyingi tathmini inayofanywa baada ya grid huwa chini ya thamani iliyomo ndani ya Mkataba; Je, sababu zake ni nini.

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

82. MHESHIMIWA ENG. STELLA MARTIN MANYANYA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Kwa kuwa, hivi karibuni kumekuwa na taarifa mbalimbali zinazowatisha wananchi juu ya upungufu wa umeme na miundombinu chakavu katika mfumo wa umeme wa Tanzania; na kwa kuwa, **TANESCO** kupitia “strategic plan” yake iliweza kujipatia mkopo

wa takribani bilioni 300 kwa ajili ya kuboresha hali hiyo:-

Je, ni maeneo yapi yamefanyiwa kazi mpaka sasa.

83. MHESHIMIWA ERNEST GAKEYA MABINA (GEITA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Kwa kuwa, kijiji cha Nyakabale ni miongoni mwa vijiji vilivyoathirika na Mgodini wa Geita Gold Mines (**GGM**):-

- (a) Je, kijiji hicho kimo ndani ya eneo lenye leseni ya Geita Gold Mines (**GGM**);
- (b) Je, mmiliki wa mgodi wa Geita Gold Mines (**GGM**) ana uhalali gani wa kutupa vifusi na mawe karibu na kijiji cha Nyakabale.

84. MHESHIMIWA EMMANUEL LUHAHULA (BUKOMBE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Kwa kuwa, Serikali ilipojibu swali linalohusu Watafiti wa Madini Nyakafuru Wilayani Bukombe mwaka 2006 na Kampuni ya Resolute Co. Ltd ilisema kuwa leseni yao itaishia Julai, 2007:-

- (a) Je, kama hawajapata madini ya kutosha, kwa nini wasiwaachie wananchi waendeleo kuchimba kwa lengo la kuboresha maisha yao;
- (b) Ikiwa, Kampuni ya Resolute imesema kuwa hakuna madini ya kutosha huko Nyakafuru na wakati huo huo wamechukua hatua ya kuihamisha Sekondari iliyoanza kujengwa Bukandwe wakidai kuwa mahali shule ilipojengwa pana Madini, Je; Serikali inasemaje kuhusu jambo hilo;
- (c) Je, ni maeneo yapi ya Migodi/Watafiti wa Madini yana mahusiano mazuri kati ya wachimbaji wakubwa na wachimbaji

wadogo wadogo/wananchi, na maeneo yapi hayana mahusiano mazuri na kwa nini hakuna mahusiano mazuri.

**85. MHESHIMIWA DAMAS PASCAL NAKEI
(BABATI VIJIJINI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Kwa kuwa, umeme ni mahitaji ya msingi sana kwa wananchi vijijini hususan katika Shule za Sekondari za Kata na zahanati:-

Je, Serikali inasemaje juu ya umeme wa Jua (Solar energy) kama umeme mbadala katika Shule za Sekondari za Kata na zahanati.

WIZARA YA AFYA NA USTAWI WA JAMII:

**86. MHESHIMIWA ANNE KILANGO MALECELA
(SAME MASHARIKI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya na Ustawi wa Jamii:- Kwa kuwa, mwanamke wa kawaida anao uwezo wa kuzaa mtoto mmoja kwa mwaka; ikilinganishwa na mwanaume ambaye ana uwezo wa kuzaa watoto hata kumi kwa mwaka kulingana na atakavyoamua mwenyewe:-

Je, Serikali haioni kuwa, kuna umuhimu mkubwa wa kutoa elimu ya kutosha ya uzazi wa mpango kwa wanaume pia, kuliko kutoa kwa wanawake tu.

**87. MHESHIMIWA FLORENCE ESSA
KYENDESYA (VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya na Ustawi wa Jamii:- Kwa kuwa, Hospitali ya Rufaa ya Mbeya ni ya Kitaifa, lakini ina matatizo makubwa ya uhaba wa Madaktari Bingwa hasa Idara ya Mifupa ambayo ina Daktari mmoja tu; na kwa kuwa, baadhi ya wagonjwa hukaa muda mrefu bila kuonana na

Daktari Bingwa hivyo kuwepo malalamiko mengi kutoka kwa wananchi:-

Je, Serikali inafahamu tatizo hilo; na kama inalijua, ni hatua zipi zimechukuliwa za kuongeza Madaktari.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

88. MHESHIMIWA ELISA DAVID MOLLEL (ARUMERU MAGHARIBI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Kwa kuwa, Mji wa Ngaramtoni ya juu katika Wilaya ya Arumeru una watu wengi na unaendelea kukua kwa kasi kubwa:-

Je, Serikali haioni busara ya kupanua kituo cha Polisi kilichoko sasa ili kuimarisha ulinzi na usalama wa raia na mali zao.

**89. MHESHIMIWA CHARLES NYANGURU
MWERERA (TARIME):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Kwa kuwa, wizi wa mifugo katika Wilaya ya Tarime na Rorya umedumu kwa muda mrefu; na kwa kuwa, Serikali imeanzisha Kanda Maalum ya Kipolisi katika Wilaya hizo:-

- (a) Je, ni ng'ombe wangapi wameibiwa na wananchi na wangapi wameuawa;
- (b) Je, ni majambazi wangapi wameuawa na ni silaha ngapi zimepatikana kutoka kwa majambazi hao.

WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

**90. MHESHIMIWA USSI AMME PANDU
(MTONI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Katiba na Sheria:- Kwa kuwa, hivi karibuni imebainika kuwa mikataba mingi mibovu imepitishwa na kufungwa na baadhi ya Mashirika na Taasisi

za Serikali, na kwamba mikataba hiyo hewa ina dalili za ufisadi pia:-

- (a) Je, ni lini Serikali itatunga sheria ya kutaka mikataba yote ya Serikali iridhiwe na Bunge kwa maslahi ya Watanzania;
- (b) Je, kuendelea kufungwa kwa mikataba na kuwa siri siyo kwamba kunaendeleza wimbi la ufisadi.

WIZARA YA MIUNDOMBINU:

91. MHESHIMIWA VICTOR KILASILE MWAMBALASWA (LUPA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Miundombinu:- Kwa kuwa, nchi yetu imezungukwa na nchi nyingi zinazohitaji huduma za Bandari; na kwa kuwa, Bandari zetu za Dar es Salaam, Tanga na Mtwara zimeshindwa kustawisha uchumi wa jiografia:-

- (a) Je, Serikali ina mpango gani wa kushawishi wawekezaji kujenga Bandari ya kisasa Mbweni ili kuhudumia majirani na kukuza uchumi;

(b) Je, Serikali ina mpango gani wa kushawishi wawekezaji kujenga Uwanja wa Ndege wa kisasa Bagamoyo kwa lengo la kuhudumia majirani.

**92. MHESHIMIWA MOHAMED HABIB MNYAA
(MKANYAGENI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Miundombinu:- Kwa kuwa, Serikali ilipojibu Swali Na. 219 katika Mkutano wa Kumi na Sita ilieleza kuwa, ipo mipango ya kujenga uwanja mpya wa Ndege hapa Dodoma; na kwa kuwa, Uwanja wa Ndege uliopo sasa ni mkongwe lakini bado haujatumiwa ipasavyo kwani hakuna Ndege za abiria wa kawaida, pamoja na Serikali kuahidi Bungeni kwamba Air Tanzania ingeanza safari zake na ni miaka miwili imepita safari hizo hazijaanza.

Je, Serikali inasema nini juu ya ahadi hiyo ambayo hadi sasa haijatekelezwa.

**DODOMA
3 FEBRUARI, 2010**

**DKT. T.D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**